

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Εν Ἑλλάδι . . . Δρ. ν. 3—
Εν τῇ ἀλλοδαπῇ „ „ 3:50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν 15
1—Γραφεῖον ὁδ. Περιελεύς—1

ΤΙΜΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Πτωχὸς τις ἐργάτης διατάχθη, ὑπὸ τοῦ κυρίου του, ἐσπέρην τινα τοῦ Σαββάτου, νὰ μεταφέρῃ σάκκον ἀνθρώπων τὴν ἐπιούσαν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης, δὲν δύναμαι νὰ τὸ κάμω αὐρίον, ἀλλ' εὐχαρίστως ἤθελον τὸ κάμει ἀπόψε. Αὐρίον εἶναι Κυριακή.

— Καὶ τί με τοῦτο ἠρώτησεν ὁ κύριός του.

— Ἐπιθυμῶ ν' ἀποφύγω κατὰ τὴν Κυριακὴν, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης, πᾶσαν μὴ ἀπολύτως ἀναγκαίαν ἐργασίαν.

— Πολὺ καλὰ παρετήρησεν ὁ κύριός του, ἐπιπροσθέτων, ἐν δὲν μεταφέρεις τὸν σάκκον τοῦτον αὐρίον, οὔτε τὴν Δευτέραν νὰ μὴν ἔλθῃς.

— Λυποῦμαι πολὺ κύριε, ἀπήντησεν ὁ ἐργάτης ἀναχωρῶν. Ἀλλ' ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, πόσον ἐσφαλμένως σκέπτεται ὁ κύριός μου, μὴ βλέπων, ὅτι ὅταν περιφρονῶ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ οὐδὲ τὰ συμφέροντά του ἔβλεω σεβασθῇ, καὶ τότε θὰ γείνω ἐπιζήμιος ἐργάτης. Ἀλλὰ προτιμότερον νὰ δυσαρεστήσω τὸν ἐπίγειον ἢ τὸν ἐπουράνιον Κύριόν μου. Τὴν Δευτέραν τὸ πρῶτ' λοιπόν, ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν ζητῶν ἐργασίαν. Καθ' ὁδὸν ὅμως τὸν ἀπήντησεν ὁ κύριός του καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν.

— Διατί δὲν ἐργάζεσαι σήμερον Ἰωάννης;

— Διότι μὲ ἀπέβαλες, ἀπεκρίθη αὐτός.

— Αἶ καχόμενε καὶ σὺ, ἐγὼ σοι ὠμίλησα ὀλίγον ἀπερισκέπτως τὸ Σάββατον, ἀλλ' οὐδόλως ἡννύουν νὰ ἀποβάλω τόσο πιστὸν ἐργάτην. Ὑπάγε εἰς τὸ ἔργον σου. Εἶπέ μοι ὅμως, πῶθεν ἔλαβες αὐτά; τὰς περὶ Κυριακῆς ἰδέας;

— Ἐκ τοῦ φυλλάδιου τούτου, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης, προσφέρων εἰς τὸν κύριόν του συγχρόνως ἓν φυλλάδιον πραγματευόμενον περὶ τῆς ἡμέρας ταύτης.

Ὁ δὲ κύριος λαβὼν τὸ φυλλάδιον τὸ ἀνέγνωσε μετὰ προσοχῆς καὶ κατ' ἰδίαν, ἐξ οὗ ἐπέστη καὶ αὐ-

τὸς ὅτι ἕκαστος ὀφείλει, ὅχι μόνον διὰ λόγους πνευματικούς νὰ τηρῇ τὴν Κυριακὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους υἱείας.

Ὅθεν βλέπωμεν πῶς ἐκ τῆς εἰλικρινείας τοῦ πτωχοῦ τούτου ἐργάτου ὠφελήθη ὁ κύριός του μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς οἰκογενείας, ἐπίσης καὶ ἅπαντες οἱ ἐργάται τοῦ καταστήματος· καθότι ἔκτοτε ἐδόθη αὐτοῖς ν' ἀναπαύωνται τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς. Ὁ Θεὸς οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τοὺς ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτοῦ ἐργαζομένους.

«Ἐάν τις θέλει νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῇ ἑαυτὸν, καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἅς μὲ ἀκολουθῇ. Ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί θέλει δώσει ἄνθρωπος εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Ματθ. ις', 24. 26).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΚΩΦΑΛΛΩΝ

Ἐκ τῶν λαμπρῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἅτινα κατακοσμοῦσι τὴν πρωτεύουσάν τοῦ γερμανικοῦ κράτους τὴν πρώτην βεβαίως καταλαμβάνουσι θέσιν ἐν τῇ καρδίᾳ πάσης φιλανθρώπου καὶ εἰς τὰ τῆς ἀνθρωπότητος παθήματα συμπαθούσης ψυχῆς τὰ δύο κωφάλαων ἐκπαιδευτήρια. Ἐν Πρωσσίᾳ ὤφειλε κατὰ νόμον ἐκάστη ἐπαρχία ἐν τοιοῦτον κωφάλαων ἴδρυμα νὰ διατηρῇ· τὸ Βερολίνον ὅμως κέκτηται δύο τοιαῦτα, τὸ λεγόμενον βασιλικὸν καὶ τὸ ἀστικόν, ἥτοι τὸ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ τὸ ὑπὸ τῆς πόλεως διατηρούμενον. Σήμερον ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἀστικοῦ τῶν κωφάλαων ἐκπαιδευτηρίου (Blumenstrasse 62). Περί τὴν 9 1/2 π. μ. ἐπληροῦτο ἡδὴ ἡ αἰθούσα πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐξ ἑκατέρου τοῦ φύλου. Πᾶσα ἡ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἱεραρχία, αἱ ἐν τῷ διδασκαλικῷ κλάδῳ ἐξοχότητες ἑκατέρου τοῦ φύλου ἦσαν παρόντες. Ἡ σχολὴ εἶχε δαίξει ἡμῖν σήμερον τὰς προ-

δους 148 κωφαλάων, ὧν οἱ μὲν ἐκ γενετῆς, οἱ δὲ ἐξ ἀσθενείας, διτθερίτιδος π. χ. καὶ ἄλλων ἀσθενειῶν, ἀπώλεσαν φωνὴν καὶ ἀκοήν. Ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου σπαράσσεται κατ' ἀρχάς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ πληροῦνται δακρύων βλέποντες τάγμα ὁλόκληρον μειρακίων καὶ κορασιῶν, στερουμένων τὸ μόνον τοῦ ἀνθρώπου χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τὴν ἔν α ρ θ ρ ο ν φ ω ν ῆ ν, ἀλλ' ἐλαφρύνεται καὶ ἀναπνέει ὀλίγον, ὅταν ἴδῃ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά δὲν μένει ἀπαθὴς πρὸς τὰ δυστυχῆ ταῦτα ἀνθρώπινα πλάσματα, ἀλλὰ πᾶσαν νοσητὴν ἐφαρμόζει μέθοδον ὅπως τὴν δυστυχίαν αὐτῶν ἀνακουφίσῃ. Θερμῆς δὲ πληροῦται εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς εὐεργετικούς· ἐκεῖνους ἀνδράς, οἵτινες δι' ὕλικῶν ἢ ἡθικῶν μέσων ἀρωγοὶ προστέρχονται, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς διδασκαλίσσας, οἵτινες διὰ θαυμαστῆς καρτερίας καὶ ὑπομονῆς κατορθοῦσι ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅτι αὐτὸν ὡς τοιοῦτον χαρακτηρίζει, τὸ γλυκύτατον καὶ θαυματοπώτατον δῶρον τοῦ ὁμιλεῖν καὶ ἀκοῦειν, τοῦ συνενεοῖσθαι. Ἐάν τις ὀλίγον ἐπὶ τοῦ ἀτρίτου πόνου καὶ ἀκαμάτου τῶν λειτουργῶν τούτων τῆς παιδείας ἀποβλέψῃ παρορμάται νὰ λατρεύσῃ αὐτοὺς ὡς θεῖας τινὰς εὐεργετικὰς καὶ δημιουργικὰς δυνάμεις. Φαντασθῶμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι ἔχομεν ἐνώπιόν μας ὡραῖόν τι καὶ ἁθὺν πλάσμα 4-5 ἐτῶν, οὔτε ἀκούειν οὔτε ὁμιλεῖν δυνάμενον, ὅπερ τὰ δύο ταῦτα νὰ διδάξωμεν προτιθέμεθα. Ὅποια ἀγωνία, ὅποια ἀπορία, ὅποια ἀπόγνωσις δὲν θὰ μᾶς κατελάμβανεν ἀμέσως ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπιχειρήσεως ἡμῶν! Πῶς νὰ διδάξωμεν τὸ ὁμιλεῖν εἰς πλάσμα, ὅπερ δὲν δύναται νὰ μᾶς ἀκούσῃ; Πῶς νὰ παραστήσωμεν εἰς τὸν κωφάλαον τὴν ἐκφορὰν ἐνὸς φθόγγου; Ἐνταῦθα βεβαίως θὰ κατεπαύομεν ἀμέσως πεπεισμένοι περὶ τοῦ ἀδυνάτου τοῦ ἐγχειρήματος ἡμῶν. Οὐχ οὕτως ὅμως ὅστις, ὡς οἱ ἰδρύσαντες καὶ διατηροῦντες τὰς ἐν λόγῳ Σχολὰς, ἀληθοῦς πρὸς τὸν πλησίον ἐμπορεῖται ἀγάπης. Αὐτοὶ δὲν καταπονεῖται εὐκόλως, ἀλλὰ πάντα τεχνάζεται τρόπον καὶ πᾶσαν ἐφευρίσκει πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ μηχανήν, ἐμψυχούμενος ἐν ταῖς ἐνεργίαις αὐτοῦ ὑπὸ εὐκρινούς πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα συμπαθείας. Καὶ οἱ ἄνω μνημονευθέντος λειτουργοὶ ἀγωνίζονται διὰ τῶν αἰσθητηρίων, ἅτινα τοῖς κωφαλάοις ἀβλαβῆ μένουσι, δηλαδή διὰ τῆς ἀφῆς, καὶ τῆς ὀψews, νὰ κατορθώσωσι τὸ μέγα θαῦμα, νὰ δώσωσι φωνὴν εἰς τοὺς ἀλάλους καὶ ἀκοὴν εἰς τοὺς κωφοὺς, νὰ διδάξωσι δηλονότι αὐτοὺς νὰ ἀκούωσι διὰ τῆς ὀψews καὶ τῆς ἀφῆς καὶ ἀποδίδωσι τὰ οὕτως ἀκουόμενα διὰ τῶν ὕγιων δαμενόντων φωνητικῶν ὀργάνων.

Ἀνατομικὴν καὶ φυσιολογίαν εἰς ἐνέργειαν θέτοντες καταγίνονται μετ' ἀνεξαντλήτου ὑπομονῆς διδάσκοντες τοὺς πάσχοντας τὰς κινήσεις ἃς ποιεῖ ἐπὶ τοῦ σώματος ἕκαστος ἐκφερόμενος φθόγγος, ἐφιστῶντες τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῶν κινήσεων τῶν χειλέων, τοῦ λάρυγγος, τῆς ρίνος, τοῦ στόματος, ἐπὶ τῆς ἐντυπώσεως ἣν ποιεῖ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς τῆς χειρὸς ἐπιφανείας ὁ ἐκπνεόμενος ἀήρ. Ὁ διδάσκαλος λαμβάνων

π. χ. τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου θέτει αὐτὴν ἐπὶ τοῦ λάρυγγος τοῦ καὶ εἶτα ἐκπέμπει φθόγγον· τὸ παιδίον αἰσθάνεται ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ τὰς ἐν τῷ λάρυγγι συμβαινούσας κινήσεις καὶ προσπαθεῖ ν' ἀπομιμηθῇ αὐτάς· ἡ κρατὼν τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου, οὕτως ὥστε ἡ ἐξωτερικὴ αὐτῆς ἐπιφάνεια νὰ εἴναι ἐστραμμένη πρὸς τὸ στόμα αὐτοῦ ἀναγγέλει φθόγγον τινὰ, τὸ παιδίον αἰσθάνεται διὰ τῆς ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἐντυπώσεως τοῦ ἐκπνεομένου πνεύματος τὸν φθόγγον· ἡ θέλων νὰ παραστήσῃ λεπτόν καὶ συριστικὸν ἦχον ὡς τὸν τοῦ σ κρατεῖ τὸν λιγανὸν τοῦ παιδίου πρὸ τοῦ στόματος τοῦ, ἡ διδάσκων τὸν μαθητὴν ἔρρινόν τινα φθόγγον λαμβάνει ὡς βοήθημα τὴν ρίνα καὶ ἐν γένει γινώσκει νὰ χρησιμοποιῇ πᾶσας τὰς ἐν τῷ σώματι κατὰ τὸ ὁμιλεῖν συμβαινούσας κινήσεις ἐπιστημόνως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ, ἵνα καὶ ἐκεῖ βοήθειαν παράσχῃ ἐνθα οὐδεμίαν φαίνεται δυνατὴ. Ὅταν τις τὰς δυσκολίας ἀναλογισθῇ, μετ' ὧν εἶναι συνδεδεμένη αἱ προσπάθειαι αὗται, ὑπ' ἀληθοῦς καταλαμβάνεται εὐλαθείας πρὸς τοὺς διδασκάλους τοιούτων ἐκπαιδευτηρίων, οἵτινες τὴν δυσκολωτάτην ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἀνθρωπότητος ἐξελέξαντο μερίδα. Περὶ τῆς διδασκαλίσσης *Pauline Koezke*, μιᾶς τῶν ἐξόχων λειτουργῶν τῆς σχολῆς, διηγέτο μοι ὁ ἐν Βερολίῳ λίαν γνωστὸς παιδαγωγὸς καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν *Fruchtsrasse 40* Παρθενωγαγείου, πατὴρ τῆς κυρίας, ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους μῆνας μετὰ δακρύων ἤρχετο καὶ μετὰ δακρύων ἐπεσφράγιζε τὴν δυσχερῆ αὐτῆς λειτουργίαν· μεταβαίνουσα δ' εἰς τὴν οἰκίαν ἀπεσύρετο εἰς τὸν ἴδιον κοιτῶνα καὶ ἐθρῆνε τὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὸ τοιούτου δ' ἐσωτερικοῦ παθημάτων σάλου ἐκλυδωνίζετο μέχρις οὗ ἐπαισθητὰ εἶδε τάπολέσματα τοῦ εὐεργετικοῦ αὐτῆς ἔργου καὶ τότε ἤρξατο ἡ λύπη νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὸ εὐάρεστον συναίσθημα, ὅτι ἀβουλήτοις πλάσμασι βοήθειαν παρέχει.

Ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἄρενα αἱ θήλειαι εἶναι ἀναμειγμένα κατὰ τὸν τῆς διδασκαλίας χρόνον, μόνον δὲ ἐν τῇ γυμναστικῇ διακρίνονται ἀλλήλων. Τὰ θρανία δὲν κεῖνται ὡς συνήθως παράλληλα, ἀλλ' ἡμικυκλικῶς, ἵνα πάντες οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι δύνανται νὰ βλέπωσι τὰς κινήσεις τῶν χειλέων τοῦ διδασκάλου. Κατ' ἀρχὰς ἐξητάσθη ἡ πρώτη καὶ κατωτάτη τάξις εἰς ἐπαγγελίαν φθόγγων καὶ λέξεων, ἅπερ κατ' ἐπιταγὴν ἔγραφον ἐπὶ πίνακος ὀρθῶς, καὶ ἀπλῶν προτάσεων ἐπὶ συγκεκριμένων πράγματων, ἅπερ καὶ ἐδείκνυν ἐπὶ τραπέζης. Ἡ τάξις αὕτη δὲν δύναται ἀκόμη νὰ διακρίνῃ τὰ ἄρθρα (*per, pie, ras*) ἀλλ' ἐκφέρει πάντα τὰ πράγματα διὰ τοῦ ἄρθρου *ras* ἢ *ra*. Ἡ δευτέρα τάξις κέντηται περισσοτέρῃ ἐλευθερίᾳ καὶ ἐκφέρει μακροτέρας προτάσεις. Ἐρωτῶνται π. χ. οἱ μαθηταὶ ποῖαι τοῦ λαγῶυ ἢ τοῦ προβάτου αἱ ιδιότητες, ἀφοῦ δὲ ἀπαντήσωσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐπιτάσσονται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου νὰ δεῖξωσιν αὐτῷ λαγῶν ἢ πρόβατον καὶ καταστήσωσιν αἰσθητὰ ὅτι περὶ αὐτῶν εἶπον. Ὁ ἐρωτηθεὶς προβαίνει ἐπὶ τινα ἐν τῷ μέσῳ κειμένην τράπεζαν παντοίων ἀντικειμένων βρι-

θουσαν, εὐρίσκει τὸν λαγῶν ἢ τὸ πρόβατον, δεικνύει καὶ ὀνοματίζει αὐτὸ καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ μέρη, καὶ οὕτω διεξάγεται διάλογος μεταξύ μαθητοῦ καὶ διδασκάλου. Ἡ τρίτη τάξις, ἥτις ὑπὸ τῆς ὀνομασθείσης ἤδη κυρίας *Kaetzke* διευθύνεται, ἐξετάζεται ἀριθμητικὴν πρῶτον προφορικῶς, εἶτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις συνήθων ἀριθμητικῶν ὀργάνων, τόσον καθαρῶς, ἀκριβῶς καὶ ὀρισμένως ὥστε κινεῖ τὸ ἀκροατήριον εἰς τὴν ἔκχυσιν τῆς χαρᾶς αὐτοῦ. Εἶτα προσέρχονται κατὰ σειρὰν αἱ ἀνώτεροι τάξεις, εἴτινες ἐξετάζονται ἱερὰν καὶ πολιτικὴν ἱστορίαν, ἀριθμητικὴν, ἱερὰν κατ'ἡγήσιν, βιογραφίαν καὶ ἀνάγνωσιν. Πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀπαντῶσι πάντοτε οἱ μαθηταὶ ἀκριβέστατα. Ἐκ τῆς πολιτικῆς ἱστορίας ἐζητήσθησαν τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πρωσίας ἀπὸ τοῦ γαλλικοῦ ζυγοῦ, τὴν ἀρχὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ῥωσικοῦ κράτους. Μία τάξις ἀνέπτυξεν ἐν διαλόγῳ μετὰ τοῦ διδασκάλου ὅλον τὸν ταχυδρομικὸν μηχανισμόν. Ἐν τῇ ἱερᾷ ἱστορίᾳ καὶ κατηχῇ τὸσον καθαρὰς καὶ ἀκριβεῖς ἀναπτύσσουσι γνώσεις, ὥστε ὁ κ. Ὀρφανίδης, ὃν μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς εἶδον ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἀνεφώνησέ μοι παίζων, ἀλλ' ἐν τῇ παιδιᾷ τὴν ἐκπληξίν του ἐκφράζων, ὅτι πολλὰ ἐμάρθανεν ὑπὸ τῶν *Kaetzke*, ὅπερ ὡς ρομικός οὐκ ἐγίνωσκεν. Ἐν τέλει δ' ἐζητήσθησαν ἐν τῇ γυμναστικῇ ἑκάτερον φύλον ἰδιαιτέρον ἀποτελοῦν τμήμα καὶ τὰ μὲν κοράσια εἰς ῥυθμικὰς κινήσεις ἀπλῶς, οἱ δ' ἄρρενες καὶ σιδηρὰς ράβδους ὡς ὅπλα μεταχειριζόμενοι.

Ἀληθῶς ἐκπληκτικὸν εἶνε πῶς μαθηταὶ, ἀκοῆς στερούμενοι, τόσον ἀκριβῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀνευ σφάλματος δύνανται ν' ἀπαντῶσι καὶ τὰ προστασσόμενα ἀκριβεστάτα νὰ ἐκτελῶσιν, ὅπερ δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως ἢ διὰ τῆς ἐν ὑψίστῳ βαθμῷ ἐντάσεως τῆς προσοχῆς αὐτῶν ἐπὶ δὲ πῶς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αἰσθάνονται, ποῦ ὁ ἀναγνὼς ἐσταμάτησεν. Ὡς ἀρχόμενοι ἐλέγομεν ἀναπληροὶ τὴν ἀκοήν παρὰ τοῖς κωφαλάλοις ἢ ὄψις καὶ ἢ ἀρῆ, ἱστάμενοι π. χ. ὁ εἰς παρὰ τῷ ἄλλῳ τόσον πλησίον ὥστε νὰ ἄπτωνται τὰ σώματα αὐτῶν, αἰσθάνονται διὰ τῶν τοῦ σώματος κινήσεων πότε ἄρχεται καὶ τότε παύεται ὁ ἕτερος ὁμιλῶν καὶ τί ὁμιλεῖ. Ἀλλ' ὅ,τι ἐν τῇ σχολῇ ἐνθα ἀπομακρυσμένοι ἀλλήλων ἐκάθηντο καὶ ἐντὸς τοῦ βιβλίου ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ βλέπωσι, μετὰ τοσαύτης τάξεως καὶ ἀκριβείας ἀνεγίνωσκον, ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀσκήσεως δύνανται αἰσθῆσαι τινὲς νὰ φθάσωσιν, ὥστε διὰ μιᾶς ὀρθοκλμοῦ ῥιπῆς νὰ αἰσθάνωνται ἐκ τῶν κινήσεων τῶν χειλέων τοῦ ἀναγινώσκοντος ἐν ποίᾳ προτάσει καὶ ποίᾳ τάξει εὐρίσκειται.

Ἡ ὁμιλία τοῦ κωφαλάλου, ὡς εὐνόητον, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἔχη τὸν μελωδικὸν χρωματισμόν, ὃν λαμβάνει ἡ φυσικὴ φωνὴ διὰ τῆς ποικίλης ἀναβάσεως· εἶνε μονότονος, παρὰ τισι δὲ παραπονετικῇ. Ἐν τούτοις εὐχάριστοι εἰς τὴν τελειότητα, ὥστε προσφέρουσιν ὠραιότατα τὰς λέξεις καὶ τὰς προτάσεις χωρὶς

τὴν παραμικρὰν νὰ δώσω ὑπόνοιαν, ὅτι τεχνικὴν ὁμιλοῦσι γλῶσσαν. Ὅσοι μάλιστα ἐξ ἀσθενείας κατέστησαν κωφάλαλοι, οὗτοι καὶ καθαρώτερον ἔχουσι ὄργανον καὶ ἐλευθερώτερον, ὁμιλοῦσι καὶ ἀντιληπτικώτεροι τῶν ἄλλων εἶνε.

Ἡ ποία τῷ ὄντι Θεοῦ εὐλογία, τὸ βοηθεῖν τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατ' οὐδὲν τῶν λοιπῶν ὁμοίων τῶν ὑποδεεστέρους ἑαυτοὺς νὰ συναισθάνωνται! Ὁπόση δὲ πρέπει νὰ ᾔνη ἡ χαρὰ τῶν δυστυχῶν οἰκογενειῶν, ὅσοι τοιοῦτον ποτε ἔσχον ἀτύχημα, ὅταν μετὰ τινα χρόνου περίοδον συνενῶνται μετὰ τοῦ δυστυχοῦς μέλους αὐτῶν ἐγγράφως μὲν ἐντελέστατα, προφορικῶς δὲ διὰ τῆς προσεκτικῆς τῶν λέξεων ἀπαγγελίας καὶ τῇ βοηθείᾳ τῆς τὴν ἔλλειψιν λέξεων συμπληρούσης χειρονομίας!

Δόξα λοιπὸν καὶ τιμὴ πρέπει ταῖς φιλανθρώποις ἐκείναις ψυχαῖς, αἵτινες οὐδενὸς φείδονται πόνου πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν παθημάτων τῆς ἀνθρωπότητος· δόξα καὶ τιμὴ ὀφείλεται καὶ εἰς τὰς κοινωνίας, ἐν αἷς τοιαῦτα ἴστανται ἰδρύματα.

M. E.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

— Ἐπεράσαν τόσα χρόνια,
Ποῦ πουλιὰ ξενητεμένα
Ἀπ' τῆς συμφορᾶς τὰ χιόνια,
Ἀπ' τῇ μάνα μας μακριά,
Μακριὰ φύγαμε 'ς τὰ ξένα,
Σὰν πουλιὰ, ποῦ κυνηγᾷ
Μαύρη λύσσα τοῦ βορρᾶ!

Γιὰ δὲς Νίνα μου, ἀνθίζουν
Γύρω τάνθη τὰ δροσάτα
Κι' ὅλο χάρι φτερουγίζουν
Χελιδόνια πεταχτά!
Ἦλθαν καὶ αὐτὰ φευγάτα...
Τῆς πατρίδος τῶν τὰ χιόνια
Φεύγουν, φεύγουν καὶ αὐτά!

Σὰν κ' ἐμᾶς ὅμως κ' ἐκείνα
Πίσω πάλι θὰ γυρίσουν
Μὲ χαρὰ, χρυσῇ μου Νίνα,
Ἀδελφῇ μου ἀγαπητῇ,
Τὰ λημέρια νὰπαντήσουν
Τὰ παλὰ καὶ τὴ φωνὰ τους,
Τὴ φωνὰ τους τὴν πιστὴ!

Γιὰ δὲς, Νίνα μου, ὀλοένα
Προχωρεῖ τὸ ἀλόγ' μας
Μὲ τὰ πόδια βυθισμένα
Τὸ καῦμένο 'ς τὰ νερά,
Νὰ μᾶς φέρῃ 'ς τὸ χωριὸ μας...
Λὲς κι' ἐκεῖνο τὸ γνωρίζει
Καὶ γι' αὐτὸ κάνει φτερά!—